

INTERPI

Projekt INTERPI

Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě 2013

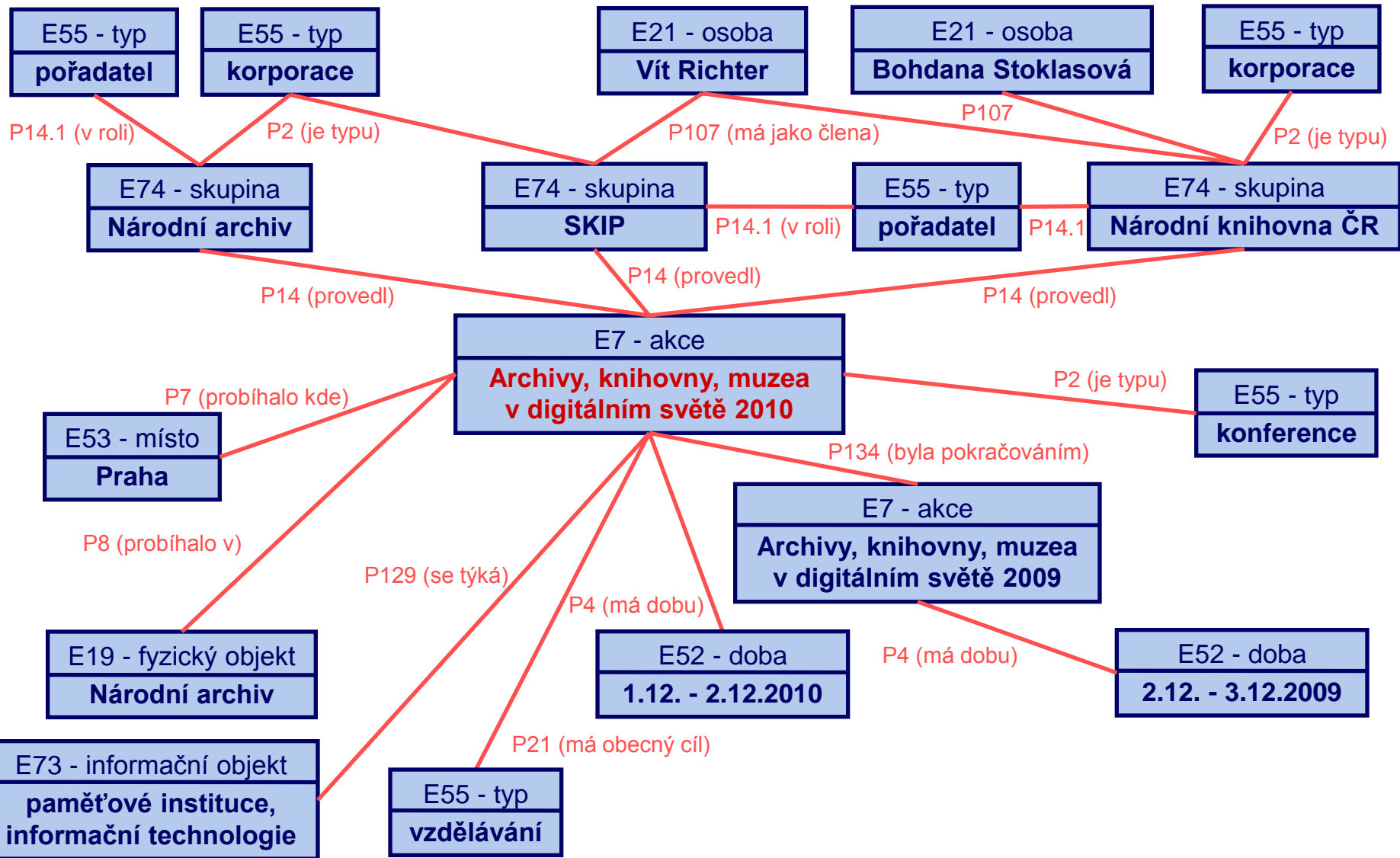
27. - 28. 11. 2013

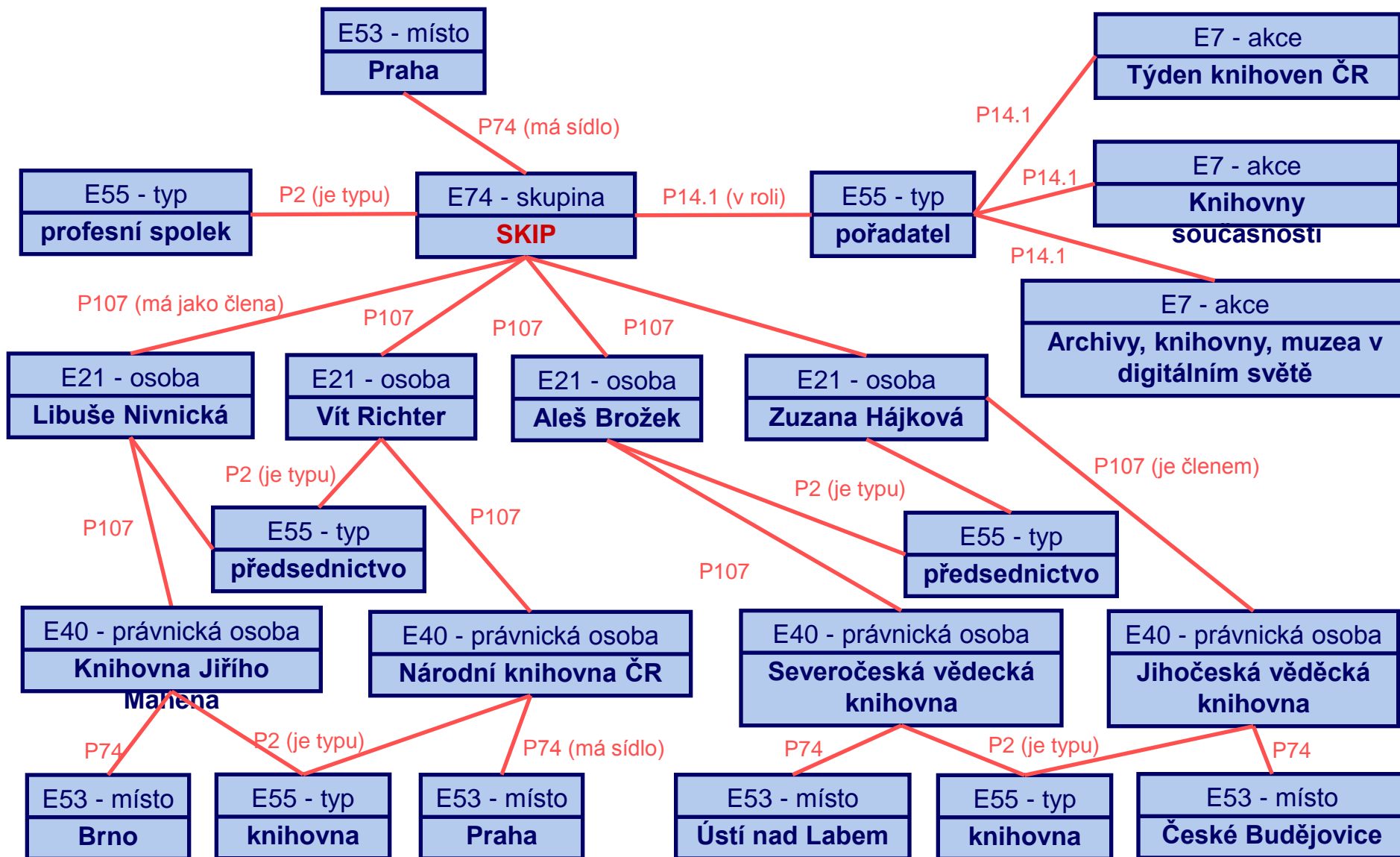
Entity sem, entity tam, entity všude, kam se podívám

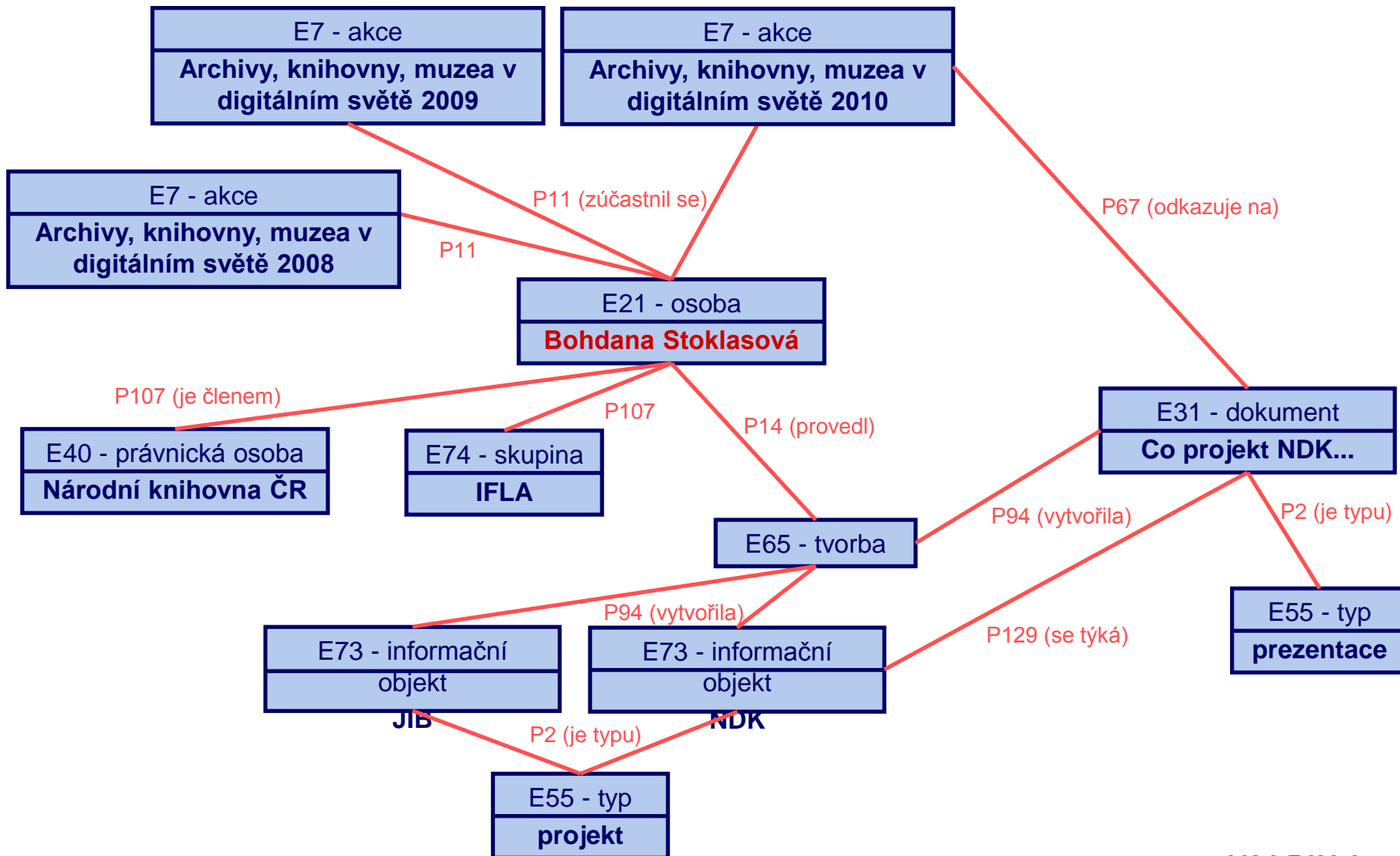
Marie Balíková, Miroslav Kunt

Osnova

- Okénko do historie
- Informační objekt, entita, třída entit
- Struktura informací o entitě
- Entita versus autorita
 - Export dílčích autoritních souborů
- Faktografická komplexnost zpracovávaných dat
- Příklady
 - Palladium země české
 - Školství v Chrudimi

AKM 2012 - Projekt INTERPI

In vino veritas I v případě popisu pomocí autorit???

Částečně, s výhradami 😊

28. 11. 2012

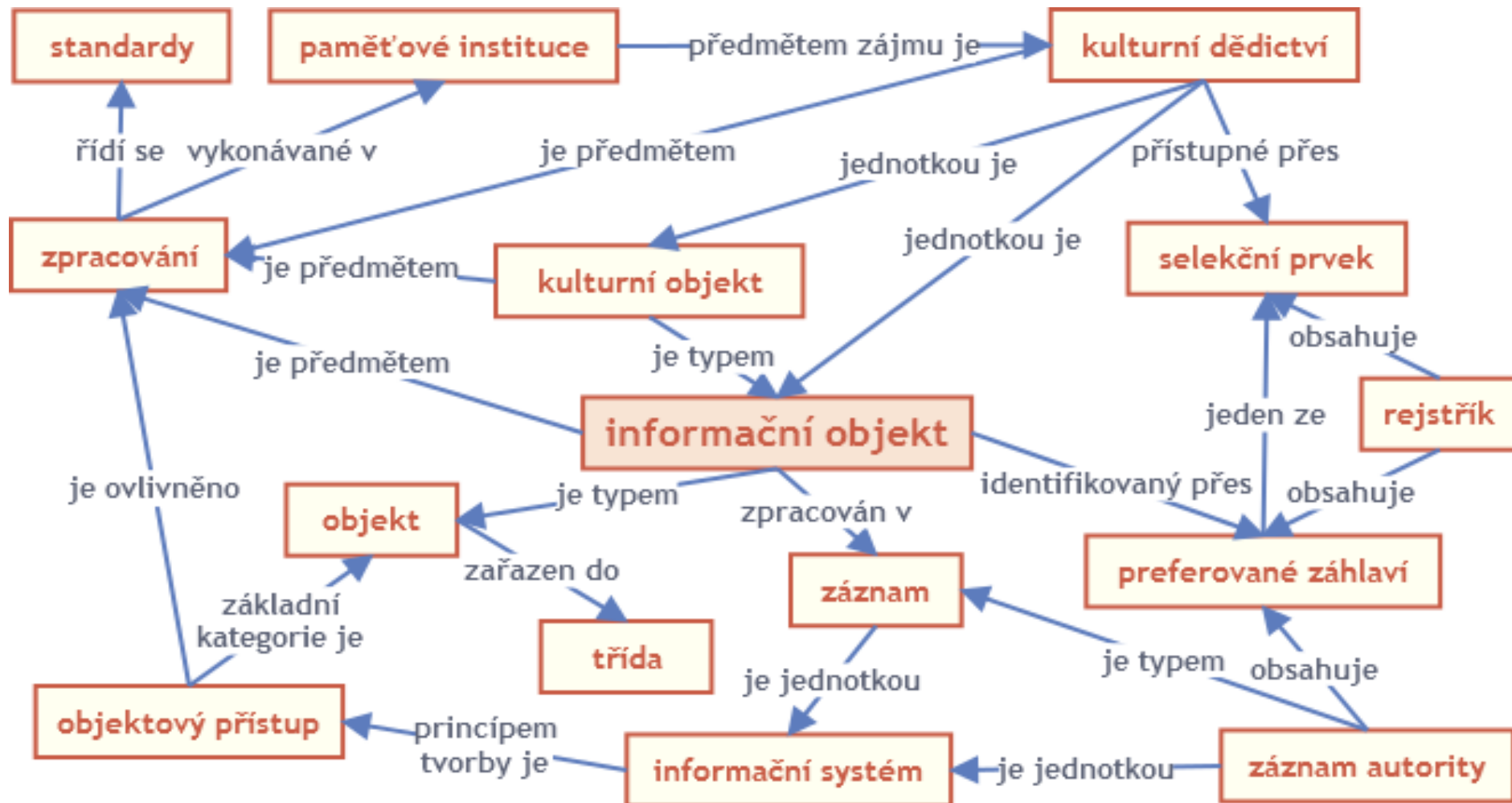
14

INTERPI

Trochu teorie

- informační objekt = entita;
skupina entit se stejnými vlastnostmi = třída entit

Struktura informací o entitě

Entita *

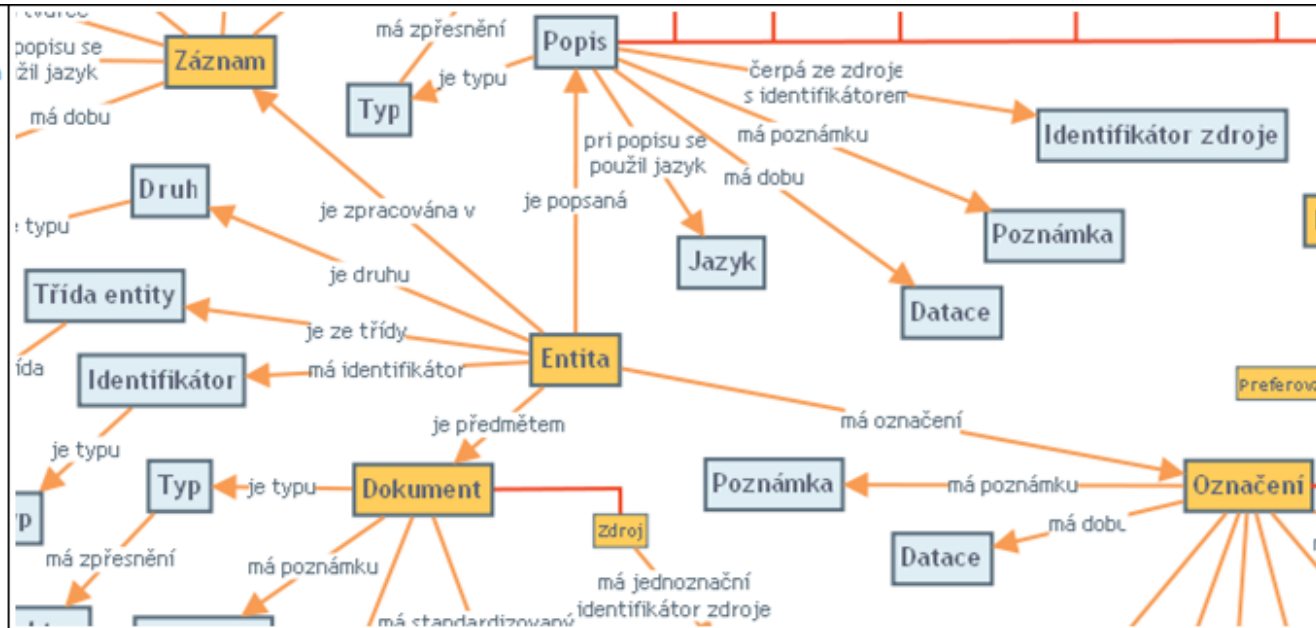
Hlavní prvek datové struktury. Je definován souborem vlastností, které umožňují popsat libovolnou entitu vymezenou projektem.

Typ:

- metaprvek
- opakovatelný

Vlastnosti:

- je ze třídy: → **Třída entity ***
- je druhu: → **Druh**
- má identifikátor: → **Identifikátor ***
- má označení: → **Označení ***
- je popsána: → **Popis**
- je předmětem: → **Dokument**
- je zpracována v: → **Záznam**

Struktura informací o entitě

Identifikátor - jednoznačný, INTERPI, jiný identifikátor, např. NA ČR, MA, VIAF, ISNI, kód cz...

Jazyk - jazyk poznámek, souvisejících informací - v INTERPI čeština

Pravidla - pro zápisu konkrétních vlastností - informací o entitě, např. RDA? AACR2, CCO, ZP, INTERPI

Datace - jednoduchá (ve formě textové poznámky), komplexní (úplné informace umožňující zobrazení poznámky pro uživatele i vyhledávání podle dat)

Poznámka - veřejná, neveřejná, k jednotlivým vlastnostem i k celému záznamu

Popis, historie, stručná charakteristika (2 věty); popis - optimálně do 10 000 znaků, maximálně do 12 000 znaků

Označení - preferované, variantní, vždy uvedena pravidla, jedno preferované označení pro daná pravidla

• Části označení- hlavní, vedlejší, doplněk (obecný, geografický, chronologický - součást označení)

Zařazení - charakteristika entity odkazem na obecný pojem, kategorii

Vztahy a události - důležité

- Jednoduchý vztah - odkazem na jinou entitu (s uvedením role související entity, datace vztahu a poznámky)
- Komplexní vztah - událost tvořená odkazem na více typů entit v různých rolích, datací a poznámkou;
- 3 základní typy událostí: počátek existence entity, konec existence entity a změna entity dále specifikované v rámci jednotlivých tříd entit

Vyobrazení

Třídy, podtřídy entit

třída entit	podtřídy (kompletní nebo neúplný výčet)
osoba/bytost	fyzická osoba, fiktivní fyzická osoba, bytost, zvíře
rod/rodina	rod, rodina, fiktivní rod, fiktivní rodina, větev rodu, rodiny
korporace	např. administrativně či jinak vymezená území s vlastní správou, politické strany a hnutí, spolky, firmy, živnosti ...
geografický objekt	např.: administrativně či jinak lidmi vymezená území, státní útvary, historické oblasti, regiony a území, geomorfologické útvary ...
událost	např. organizované akce a události, významné dny, bitvy ...
dílo/výtvor	např. autorská a umělecká díla, názvy všeobecně známých dokumentů, zákonů, předpisů, norem ...
obecný pojem	nepojmenované objekty a jejich fyzické části, kategorie a skupiny nepojmenovaných osob, kategorie a skupiny nepojmenovaných korporací, materiály a techniky, formy a žánry, nomenklatura, abstraktní entity

Entita versus autorita; třídy entit versus dílčí autoritní soubory

Personální autority	Třídy entit
Personální jména	Třída entit osoba
Autor/dílo	Třída entit dílo
Šlechtické rody a větve	Třída entit rod/rodina

Korporativní autority	Třídy entit
Korporace typu školy, úřady, univerzity	Třída entit korporace
Projekty, programy	Třída entit dílo/výtvar
Stavby, budovy	Třída entit dílo/výtvar
Akce typu konference	Třída entit událost

Entita versus autorita; třídy entit versus dílčí autoritní soubory

Geografické autority	Třídy entit
Vlastní GEO pojmy	Třída entit geografický objekt
Geomorfologické útvary	Třída entit geografický objekt
Národní parky, rezervace	Třída entit geografický objekt
Města, ulice, náměstí	Třída entit geografický objekt
Rozhledny, mosty	Třída entit dílo/výtvar

I

Tematické autority	Třídy entit
Obecné pojmy	Třída entit obecný pojem
ozbrojené střety	Třída entit událost
výrobky, produkty	Třída entit dílo/výtvar
společenské a dětské hry	Třída entit dílo/výtvar
Fiktivní osoby	Třída entit osoba

Export autoritních údajů

Podle definovaných kritérií byly vytvořeny exporty stávajících autorit.

Bylo exportováno:

- 562 016** personálních autorit označujících osoby,
- 13 299** autorit označujících kombinace jména aurora a název jeho díla,
- 128 103** korporativních záhlaví,
- 3 296** kombinací korporativních záhlaví a názvů díla,
- 25 210** geografických autorit.

Základní otázka

Jaká je efektivní hranice mezi faktografickou komplexností zpracovávaných dat a kapacitními možnostmi odborných pracovníků?

Jaké množství dat je únosné?

Lze stanovit přesná kritéria pro zpracování souvisejících informací?

Které související informace lze vyjádřit pomocí souvisejících entit prostým vztahem asociace?

Které související informace je účelné vyjádřit formou komplexních vazeb a vztahů, tedy prostřednictvím jednotlivých událostí významných pro danou entitu?

Ovlivňující faktory

- Význam a účel zpracovávaných dat
- Počet aktérů v dané události
- Doložitelnost prameny
- Kapacitní možnosti odborných pracovníků

Řešení

- Zaznamenat všechny důležité informace strukturovaně formou jednoduchých vztahů (včetně role, datace)
- V případě potřeby rozšířit formou komplexních vazeb, tedy událostí

Kooperace - základ komplexní informační základny poznání

Odborná komunita	přispívá zejména v oblastech:
knihovník	identifikace entity, tvorba selekčních prvků, zkušenosti s kooperací
muzejník	podrobný popis vybraných entit (především osob), zkušenosti s používáním taxonomií zkušenosti s používáním a obecných pojmů
archivář	podrobný popis korporací, podrobný popis některých osob a jejich vazeb, možnosti zjistit údaje z úředních pramenů
vědec	podrobný popis vybraných úseků poznání zpravidla jako doplňek k publikační nebo odborné činnosti (např. památkář)
uživatel	využívá: znalosti připravené odborníky

Palladium země české - historický kontext - návrh řešení

- Palladium země české je milostný mariánský obraz, pravděpodobně z 9. stol., kterému je tradicí připisována zvláštní ochranná moc nad Českými zeměmi. Jedná se o kovový reliéf Madony s dítětem (19x13,5 cm) chovaný ve staroboleslavském poutním chrámu Nanebevzetí Panny Marie - **podklad pro stručnou charakteristiku**
- Původ - legendy
- Dar sv. Metoděje sv. Ludmile při svém křtu společně s dalšími předměty potřebnými ke konání křesťanských bohoslužeb kovový obrázek, na kterém je vyobrazena Panna Maria s Ježíškem v náruči. Měl být ulit z tzv. korintské mědi - **podklad pro narativní popis, málo informací pro samostatnou událost.**
- Žádost sv. Ludmily, aby sv. Metoděj nechal odlít z kovových pohanských bůžků bohoslužebné nádoby. Kromě nádob zhotovil neznámý byzantský mistr také kovový obrázek Panny Marie pro sv. Ludmilu - **podklad pro událost vznik - tvorba**
- Sv. Václav zdědil medailon po smrti sv. Ludmily (16.9. 921). Po smrti sv. Václava obraz zakopán na poli spolupracovníkem sv. Václava Podivenem při útěku
- Kolem roku 1160 vyorán neznámým rolníkem - **podklad pro událost změna - znovuoobjevení**
- Na místě vystavěna kaple zasvěcená P. Marii, později gotický kostel - **podklad pro související dílo**
- Poutní místo - (Karel IV., Zikmund, Ladislav Pohrobek, Arnošt z Pardubic) - nejsou dochovány prameny - **podklad pro narativní popis, málo informací pro samostatnou událost**

Palladium země české - historický kontext

- Husitské války - vypálen kostel, měděný reliéf roztaven, z roztavené hmoty neznámým umělcem podle dochovaného popisu znovu odlit - materiál korintská měď - **podklad pro událost změna - znovuvytvoření**
- 1639 - děkan Bílek převezl do Prahy, Brigita z Lobkovic odváží do Vídně císařovně Marii Anně (manželce Ferdinanda III.), výzdoba - **podklad pro událost změna - podstatná změny výzdoby**
- 1646 - instalace ve Staré Boleslavi
- Kolegiální sv. Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi - 1039, Břetislav I. (pokání za unesení ostatků sv. Vojtěcha) - **podklad pro související dílo formou jednoduchého vztahu**
- Poutě - doloženy v pramenech od 1566, od r. 1667 - organizují jezuité z Klementina
- Úcta doložena i votivním obrazem císařského štolby Compagniona de Corlis v kostele sv. Tomáše na Malé Straně z r. 1588 - **podklad pro související dílo formou jednoduchého vztahu**
- 1609 reliéf prohlášen Palladiem země České - to znamená záštitou, ochranným obrazem vlasti - **podklad pro událost změna - změna názvu**
- 1613 - svatovítský kanovník Kašpar Arsenius z Radbuzy - *Knížka o blahoslavené Panně Marii a přečisté rodičce Syna Božího a o divích, kteříž se dějí před jejím obrazem v Staré Boleslavi*, Praha 1613, 1629 - **podklad pro písemnou zmínku**

Palladium země české - historický kontext

- 1613-1625 - postaven kostel Nanebevzetí Panny Marie podle návrhu architekta Giovanni Maria Filippiho, - **podklad pro související dílo formou události - vytvoření stavby**
- 1613 - svatovítský kanovník Kašpar Arsenius z Radbuzy - *Knížka o blahoslavené Panně Marii a přečisté rodičce Syna Božího a o divích, kteříž se dějí před jejím obrazem v Staré Boleslavi*, Praha 1613, 1629 - **podklad pro písemnou zmínku**
- 1632 (třicetiletá válka) - uloupení Palladia, Plukovník Vavřinec Hoffkirk, potupa, odvoz do Lipska, výkupné 100 000 zlatých - instalace v r. 1638 - **podklad pro událost změna - změna vlastnictví**
- 1648 - převoz do katedrály sv. Víta, dobytí katedrály - Palladium v rukou Švédů, zásah Brigity z Lobkovic, dar Gustava Adolfa císařovně Marii Leopoldině - **podklad pro událost změna - změna vlastnictví? - podklad pro narativní popis?**
- 1650 - instalace Palladia ve St. Boleslavi, předcházela pout', v Jindřichově Hradci Adam Michna z Otradovic složil píseň Staročeská třidcatina, Aneb Slavnost Nanebevzetí Panny Marie - **podklad pro související dílo formou jednoduchého vztahu**
- 1674-1680 - vystavěna Via Sancta zvaná také Via Maria - **podklad pro související dílo formou události - tvorby**
- Zákaz poutí Josefem II, obnova po jeho smrti - **podklad pro narativní popis**

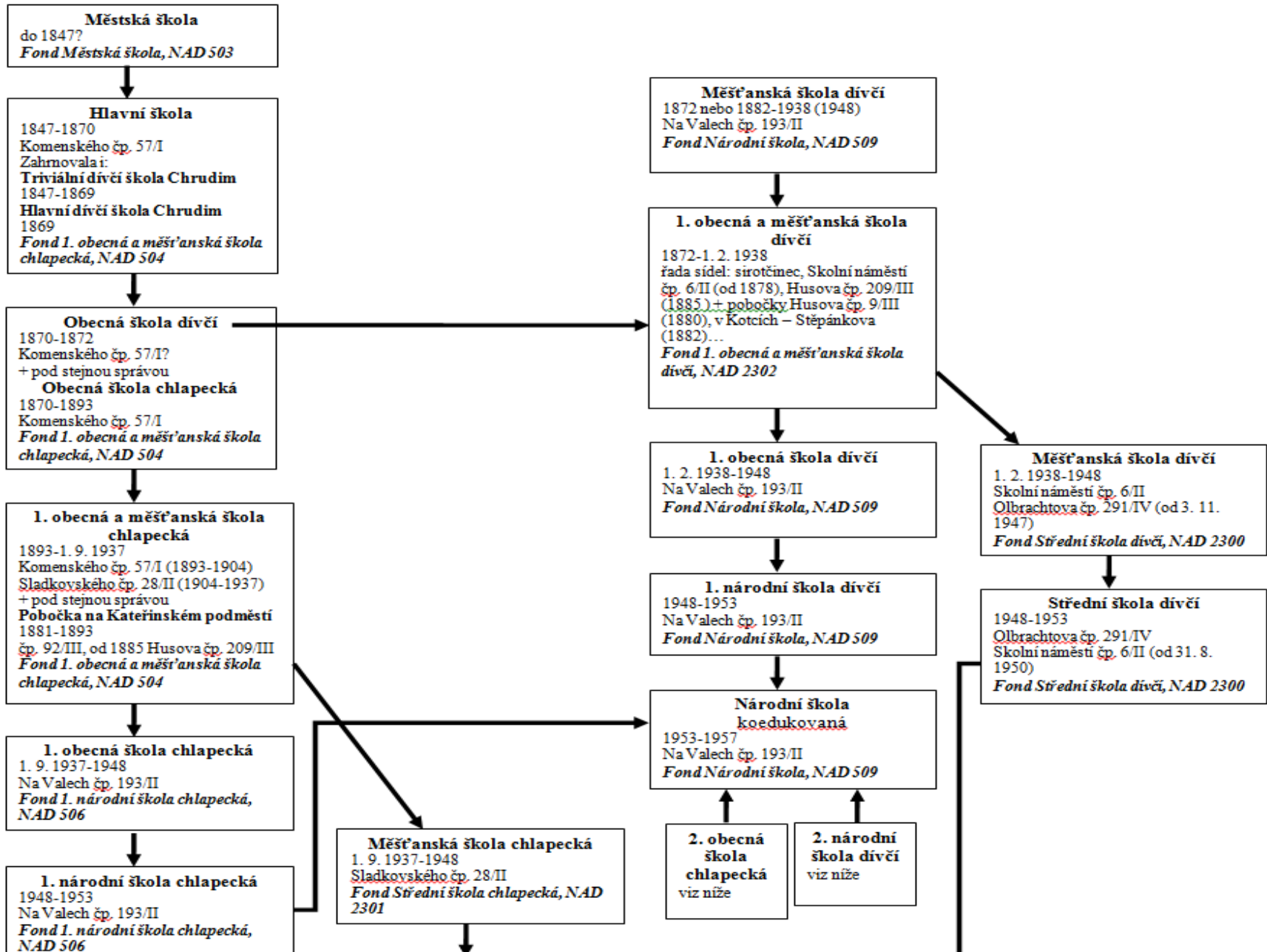
Palladium země české - historický kontext

- 1929 - svatováclavské milénium - **podklad pro narativní popis**
- 1938 - 7.-11. září 1938, národní pout' (v Praze) - **podklad pro narativní popis**
- 1939 - 1945 Palladium zazděno - **podklad pro narativní popis**
- 1950-1968 - reliéf uložen v trezoru banky - **podklad pro narativní popis**

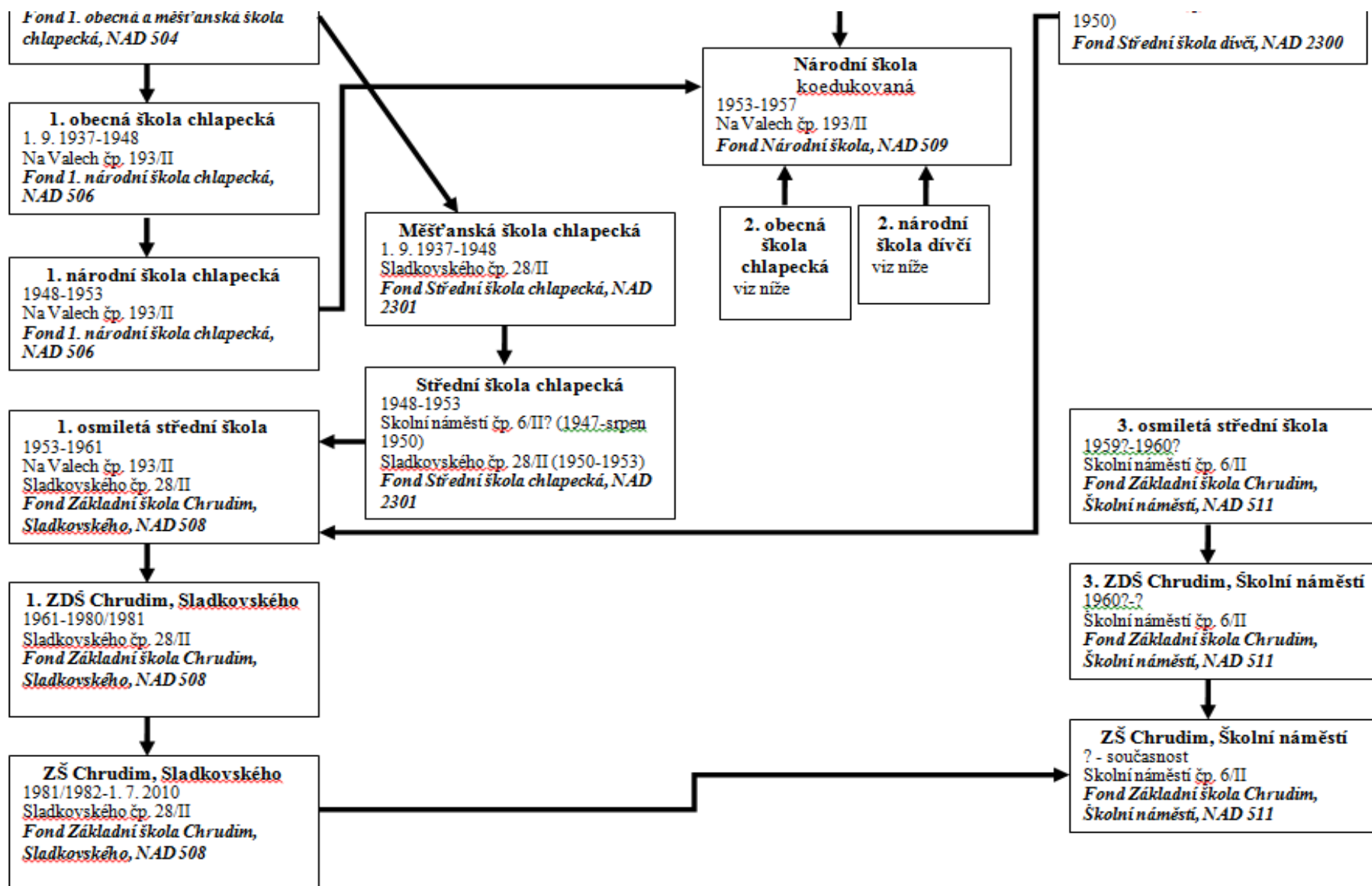
Palladium jako umělecké dílo

Kovový reliéf má rozměry 19x13,5 cm. Metalografická analýza prokázala složení: 90-95 % mědi, 4-9 % zlata. Ve své dnešní podobě reprodukuje ikonografický typ Svatovítské madony - prozatím **podklad pro narativní popis**

Entity sem, entity tam, entity všude, kam se podívám

Entity sem, entity tam, entity všude, kam se podívám

Entity sem, entity tam, entity všude, kam se podívám

